

บรรณสารอ้างอิง  
และที่มาภาพ

---

## บรรณสารอ้างอิงคำนำ

วิมลสิทธิ หรยางกูร. (2554). "การสร้างสรรค์มรดกวัฒนธรรม: ผู้การสร้างสรรค์เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่." *วารสารวิจัยและสาระสถาปัตยกรรม*, ปีที่ 8 ฉบับที่ 1, หน้า 3.

## บรรณสารอ้างอิงบทที่ 1

ชาติรี ประกิตนทการ. (2554). "สัปปายะสภาสถาน: รัฐสภาแห่งศีลธรรม." *สถาปัตยกรรมกับสังคมไทยยุคสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, หน้า 31-48.

ธงชัย วินิจจะกุล. (2556). *กำเนิดสยามจากแผนที่: ประวัติศาสตร์ภูมิกายาของชาติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อ่าน, หน้า 4-9)

ประชา สุวิธานนท์. (2554). *อัตลักษณ์ไทย: จากไทยสู่ไทย ๗*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ฟ้าเดียวกัน, หน้า 42-47.

วิมลสิทธิ หรยางกูร, กอบกุล อินทรวิจิตร, สันติ จันทวิลาสวงศ์ และวีระ อินพันทัง. (2536). *พัฒนาการแนวความคิดและรูปแบบของงานสถาปัตยกรรม: อดีต ปัจจุบัน และอนาคต*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, หน้า 288, 299-301.

วิมลสิทธิ หรยางกูร. (2553). "ปัญหาเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม." *อย่างก้าว การสืบสานสถาปัตยกรรมของไทย: ก้าวหน้า หรือ ถอยหลัง*. กรุงเทพฯ: พลัสเพรส, หน้า 85-94.

ศรีศักร วัลลิโภดม. (2556). *เอกสารประกอบการอบรมวันเล็ก-ประไพรำลึก ครั้งที่ 11 พ.ศ.2556*. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2557, จาก [https://th-th.facebook.com/permalink.php?story\\_fbid=641632402594003&id=425191277571451](https://th-th.facebook.com/permalink.php?story_fbid=641632402594003&id=425191277571451).

## บรรณสารอ้างอิงบทที่ 2

จุนอิจิโร ทานิชากิ. สุวรรณา วงศ์ไวยวรรณ ผู้แปล. (2553). *เฮโรงาสลัว*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเพ่นบุ๊กส์.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สมาคมนิสิตเก่าคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. (2554). *a+A: ๐๗*

- โรงเรียนรุ่งอรุณ สถาบันอาศรมศิลป์ บ้านเอื้อนธรรม. กรุงเทพฯ: สมาคมนิสิตเก่า  
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยศ อิชฎีวรพันธุ์. (2550). *รู้สึกและนึกคิด เรขาคณิตของทาดาโอะ อันโด*. กรุงเทพฯ:  
คอร์ปอเรชั่น โฟรดี.
- ชาติรี ประกิตนันทการ. (2550). *การเมืองและสังคมในศิลปสถาปัตยกรรม สยามสมัย  
ไทยประยุกต์ ชาตินิยม*. กรุงเทพฯ: มติชน, หน้า 311-312.
- ชาติรี อดาลิตสกุล. (2538). *สถาปัตยกรรมจิตตะวันออกในร่างสากล*. อาษา,  
พฤษภาคม – มิถุนายน, หน้า 110-111.
- ชุมศรี ศิวะศรียานนท์. (2541). *สถาปัตยกรรมไทยพื้นฐานสำหรับช่างเทคนิค*. กรุงเทพฯ:  
ดวงกมลสมัย.
- โชติ กัลยาณมิตร. (2539). *สถาปัตยกรรมแบบไทยเดิม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหา-  
วิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฤทัย ใจจรงค์. (2543). *เรือนไทยเดิม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฤทัย ใจจรงค์. (2551). “ลักษณะของเรือนไทยเดิมใน 4 ภูมิภาค และการนำมา  
ประยุกต์ใช้ในปัจจุบัน.” *วารสารนาคราจรังสรรค์*, ๕. 52.
- ดอน ดอนคา. (2539). “Thai Hi-tech Architecture.” *Arch & Idea*. ปีที่ 3 ๕. 34, หน้า  
73-74.
- นิจ นิธิธีระนันท์. (2539). “สถาปัตยกรรมไทย” จาก ปาฐกถา ชุด “สิรินธร” ครั้งที่ 9,  
อาษา. มิถุนายน, หน้า 110-117.
- นกุล ชมภูนิช. (2530). *บ้านไทย เอกลักษณ์ของชาติไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- น. ณ ปากน้ำ. (2555). *แบบแผนบ้านเรือนในสยาม (พิมพ์ครั้งที่ 6)*. กรุงเทพฯ:  
สำนักพิมพ์เมืองโบราณ.
- ปิยดา เทวกุล, ม.ล. (2543). “Ruan Thai: An Aesthetics of Femininity?” *วารสาร  
วิชาการภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์  
มหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยดา เทวกุล ทวีปริงษ์พร, ม.ล. (2546). “ความงามของบ้านไทย.” *นอกระบบบ้านไทย*.  
กรุงเทพฯ: ปกเกล้าการพิมพ์.
- ผุสดี ทิพพัส. (2545). *หลักเบื้องต้นในการจัดองค์ประกอบในงานสถาปัตยกรรม*.  
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทราวดี ศิริวรรณ. (2550). *สถาปัตยกรรมไทย*. ปทุมธานี: สกายบุ๊กส์.

- ภริรักษ์ อนุรักษิยาวาชน. (2550). "Hidden Agenda." *Art4d*. ฉ. 139, หน้า 47-48.
- วิมลสิทธิ หรยางกูร. (2554). *จิตวิทยาสภาพแวดล้อม: มูลฐานการสร้างสรรค์และจัดการสภาพแวดล้อมน่าอยู่อาศัย*. กรุงเทพฯ: จี.บี.พี. เซ็นเตอร์, หน้า 208.
- วิมลสิทธิ หรยางกูร. (2553). "รัฐสภาแห่งใหม่ พิสูจน์ฝีมือสถาปนิกไทย." *อาษา*. ปีที่ 34 ฉ. 04:53 – 05:53, หน้า 101-102.
- วิมลสิทธิ หรยางกูร. (2530). "สถาปัตยกรรมโพสต์โมเดิร์น จากสถาปัตยกรรม "ชื้อปื้อ" ถึงสถาปัตยกรรม "อะไรก็ได้": การวิเคราะห์ที่มา ที่ไป และมูลฐานเชิงพฤติกรรม." *อาษา*. เมษายน 2530, หน้า 57-72.
- วิมลสิทธิ หรยางกูร. (2539). "สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ (ไทย ร.9) เอกลักษณะสถาปัตยกรรมไทย: ข้อคิดเห็นบางประการในการกำหนดรูปแบบ สูตรสำเร็จในการสร้างสรรค์." *อาษา*. มิถุนายน 2539, หน้า 48-65.
- วิมลสิทธิ หรยางกูร, กอบกุล อินทรวิจิตร, สันติ ฉันทวิลาสวงศ์ และวีระ อินพันทัง. (2536). *พัฒนาการแนวความคิดและรูปแบบของงานสถาปัตยกรรม: อดีต ปัจจุบัน และอนาคต*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป.
- ศรีศักดิ์ พัฒนาคิน. (2554). *การพัฒนาารูปแบบสถาปัตยกรรมบ้านเดี่ยวขนาดย่อมแบบเปิดคอร์ทโล่งสำหรับกรุงเทพมหานคร*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์.
- ศรีศักดิ์ พัฒนาคิน. (2550). "พัฒนาการของเทคนิคสีในงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัย." *วารสารวิจัยและสาระสถาปัตยกรรม/การผังเมือง* ปีที่ 5 ฉบับที่ 3. 2550 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: G.B.P. Center, หน้า 71-87.
- ศรีศักร วลัยโกตม. (2552). *เรือนไทย บ้านไทย*. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- สันติภักษ์ ประเสริฐสุข. (2551). "สถาปัตยกรรมโมเดิร์นและการกำเนิดของสุนทริยภาพเชิงจักรกล: ที่มาและวิวัฒนาการของอิทธิพลโมเดิร์นต่อสถาปัตยกรรมตะวันตกในช่วงศตวรรษที่ 20." *อยากทันสมัย – สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในไทย พ.ศ. 2510-2530*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ, หน้า 12-14.
- สมคิด จิระทัศนกุล. (2554). *รู้เรื่อง วัด วิหาร โบสถ์ เจดีย์ พุทธสถาปัตยกรรมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มิวเซียมเพรส, หน้า 34-40.
- สมภพ ภิรมย์ และคณะ. (2538). *บ้านไทย*. กรุงเทพฯ: บริษัท หลักทรัพย์กองทุนรวมจำกัด (มหาชน).
- สมาคมสถาปนิกสยามฯ. (2549). *อาษา*. ปีที่ 31 ฉ. 10:49 - 11:49, หน้า 66.



- สมาคมสถาปนิกสยามฯ. (2530). "บ้านร้านค้าในชนบท." *อาษา* ปีที่ 12 ฉบับที่ 5, หน้า 44.
- สมาคมสถาปนิกสยามฯ. (2540). "สืบเนื่องจากเรือนไทย." *อาษา* ปีที่ 22 ฉบับที่ 9, หน้า 72-84.
- สุมาลี ประทุมพันธ์. (2542). "พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติชุมพร" *Arch & Idea*. ปีที่ 1 ฉบับที่ 8, หน้า 16-23.
- สุมาลี ประทุมพันธ์. (2540). "ศูนย์ประชุมอเนกประสงค์กาญจนาภิเษก เอกลักษณ์ ศิลปะอีสานในงานสถาปัตยกรรม." *Arch & Idea*. 5 (50), หน้า 17-29.
- สุมาลี ประทุมพันธ์. (2542). "อาคารแห่งสัญลักษณ์และเอกลักษณ์." *Arch & Idea*. ปีที่ 1(5) ฉบับที่ 5(71), หน้า 12.
- สุเมธ ชุมสาย ณ อยุธยา. (2539). *น้ำ บ่อเกิดแห่งวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: เอ็น เอส พี พรินติ้ง กรุ๊ป.
- แสงอรุณ รัตกลีกร. (2523). "อภิธานิยธรรมในสถาปัตยกรรม." *แสงอรุณ* 2. กรุงเทพฯ: อมรินทร์การพิมพ์, หน้า 69-74.
- สำนักสถาปนิก กรมธนารักษ์. (2546). *โรงกษาปณ์ รังสิต*. กรุงเทพฯ: บริษัท ดาวฤกษ์ จำกัด.
- อภิรักษ์ พงศ์เมธากุล. (2542). *ลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน*. วิทยานิพนธ์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรรตน์ เรืองสกุล. (2537). "เก็บความเป็นไทยใส่ไว้ในตัวเรือน." *Arch & Idea*. ปีที่ 1 ฉบับที่ 8, หน้า 65.
- อรุณ ภูริทัต. (2550). "Untitled." *Art4d*. ฉบับที่ 140, สิงหาคม 2550, หน้า 90.
- Chakrabongse, N. (Ed.). (2002). *The Thai House: History and Evolution*. Bangkok: River Books.
- Ching, F. D.K. (1979). *Architecture: Form. Space & Order*. New York: Van Nostrand Reinhold, pp. 205.
- Frampton, K. (2007). *The Evolution of 20<sup>th</sup> Century Architecture: A Synoptic Account*. Beijing: Springer-Verlag/Wien and China Architecture & Building Press, pp. 33-39
- Hanlon, D. (2009). *Compositions in Architecture*. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.

- 
- Kurokawa, K. (1991). *Intercultural Architecture: The Philosophy of Symbiosis*. London: Academy Editions.
- Powell, R. (2003). *The New Thai House*. Singapore: Select Pub.
- Sthapitanonda, N. (2010). *Modern Architecture in Thailand 001*. Bangkok: Li-Zenn.
- Sthapitanonda, N. and Mertens, B. (2005). *Architecture of Thailand: A Guide to Traditional and Contemporary Forms*. Bangkok: Asia Books.
- Weston, R. (2011). *100 Ideas That Changed Architecture*. London: Lawrence King Publishing.
- "The Cross Ventilation House." (2556). สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2557. จาก [http://www.scghomesolution.com/home\\_society\\_detail.php?ci=62](http://www.scghomesolution.com/home_society_detail.php?ci=62)  
<http://www.thailandpavilionexpo2015.com/en/>

### บรรณสารอ้างอิงบทที่ 3

- Coughlin, M. A. and Knight, W. E. (2007). *Structural Equation Modeling for Institutional Researchers: Applications Using SPSS & AMOS. Part I: Exploratory Factor Analysis*. The Association for Institutional Research and SPSS Webinar.
- Israel, G.D. (1992). *Determining Sampling Size*. PEOD6, series of the Agricultural Education and Communication Department, UF/IFAS Extension, University of Florida.
- <http://rci2010.wordpress.com/การวิเคราะห์องค์ประกอบ>.

### บรรณสารอ้างอิงบทที่ 4

- จุนอิจิโร ทานิชากิ. สุวรรณา วงศ์ไวยวรรณ ผู้แปล. (2553). *เอิร์เงาสลัว*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเพ่นบุ๊กส์.
- ชุมศรี ศิวะศรียานนท์. (2541). *สถาปัตยกรรมไทยพื้นฐานสำหรับช่างเทคนิค*. กรุงเทพฯ: ดวงกลมสมัย.

- โชติ กัลยาณมิตร. (2539). *สถาปัตยกรรมแบบไทยเดิม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหา-  
วิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฤทัย ใจจรงค์. (2543). *เรือนไทยเดิม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฤทัย ใจจรงค์. (2551). "ลักษณะของเรือนไทยเดิมใน 4 ภูมิภาค และการนำมา  
ประยุกต์ใช้ในปัจจุบัน." *วารสารนาคราจรังสรรค์*, น. 52.
- นิจ หิณชิระนันท์. (2539). "สถาปัตยกรรมไทย" จาก ปาฐกถา ชุด "สิรินธร" ครั้งที่ 9,  
*อาษา*. มิถุนายน, หน้า 110-117.
- นุกูล ชมภูนิช. (2530). *บ้านไทย เอกลักษณะของชาติไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ปิยลดา เทวกุล ทวีปรัชนีพร, ม.ล. (2546). "ความงามของบ้านไทย." *นอกระบบบ้านไทย*.  
กรุงเทพฯ: ปกเกล้าการพิมพ์.
- ผุสดี ทิพทัส. (2545). *หลักเบื้องต้นในการจัดองค์ประกอบในงานสถาปัตยกรรม*.  
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทราวดี ศิริวรรณ. (2550). *สถาปัตยกรรมไทย*. ปทุมธานี: สกายบุ๊กส์.
- วิมลสิทธิ หรยางกูร. (2553). "รัฐสภาแห่งใหม่ พิสูจน์ฝีมือสถาปนิกไทย." *อาษา*. ปีที่ 34  
น. 04:53 – 05:53, หน้า 101-102.
- วิมลสิทธิ หรยางกูร. (2539). "สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ (ไทย ร.9) เอกลักษณะ  
สถาปัตยกรรมไทย: ข้อคิดเห็นบางประการในการกำหนดรูปแบบ สูตรสำเร็จใน  
การสร้างสรรค์." *อาษา*. มิถุนายน 2539, หน้า 48-65.
- สมภพ ภิรมย์ และคณะ. (2538). *บ้านไทย*. กรุงเทพฯ: บริษัท หลักทรัพย์กองทุนรวม  
จำกัด (มหาชน).
- สุเมธ ชุมสาย ณ อยุธยา. (2539). *น้ำ บ่อเกิดแห่งวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: เอ็น เอส พี  
พรินติ้ง กรุ๊ป.
- อภิรักษ์ พงศ์เมธากุล. (2542). *ลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในงานออกแบบ  
สถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน*. วิทยานิพนธ์คณะสถาปัตย-  
กรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Ching, F. D.K. (1979). *Architecture: Form, Space & Order*. New York: Van  
Nostrand Reinhold, pp. 205.
- Sthapitanonda, N. and Mertens, B. (2005). *Architecture of Thailand: A Guide to  
Traditional and Contemporary Forms*. Bangkok: Asia Books.

---

## บรรณสารอ้างอิงบทที่ 5

- นุกูล ชมภูนิช. (2530). บ้านไทย เอกลักษณะของชาติไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ประชา สุจิรานนท์. (2554). อัตลักษณ์ไทย: จากไทยสู่ไทย ๆ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ฟ้าเดียวกัน, หน้า 42-47.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. (2553). "สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ (ไทย ร.9) (เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยข้อคิดเห็นบางประการในการกำหนดแนวรูปแบบสูตรสำเร็จในการสร้างสรรค์." ย่างก้าว การสืบสานสถาปัตยกรรมของไทย: ก้าวหน้า หรือถอยหลัง. กรุงเทพฯ: พลัสเพรส, หน้า 109-136.
- ศรีศักร วัลลิโภดม. (2556). เอกสารประกอบการอบรมวันเล็ก-ประไพรำลึก ครั้งที่ 11 พ.ศ. 2556. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2557, จาก [https://th-th.facebook.com/permalink.php?story\\_fbid=641632402594003&id=425191277571451](https://th-th.facebook.com/permalink.php?story_fbid=641632402594003&id=425191277571451).

## ที่มาภาพบทที่ 1

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2553). *ความเป็นไทย: วิถีแห่งความยั่งยืนของชีวิต*. กรุงเทพฯ: เกียวโต เนชั่น พรินติ้ง เซอร์วิส. หน้า 64.
- ดอน ดอนคา. (2539). "Thai Hi-tech Architecture." *Arch & Idea*. ปีที่ 3 ฉบับที่ 34, หน้า 73.
- ภัทราวดี ศิริวรรณ. (2550). *สถาปัตยกรรมไทย*. ปทุมธานี: สกายบุ๊คส์, หน้า 83, 114.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร, กอบกุล อินทรวิจิตร, สันติ ฉันทวิลาสวงศ์ และวีระ อินพันทัง. (2536). *พัฒนาการแนวความคิดและรูปแบบของงานสถาปัตยกรรม: อดีต ปัจจุบัน และอนาคต*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินติ้งกรุ๊ป, หน้า 289, 300.
- Powell, R. (2003). *The New Thai House*. Singapore: Select Pub, pp. 81.
- Sthapitanonda, N. and Mertens, B. (2005). *Architecture of Thailand: A Guide to Traditional and Contemporary Forms*. Bangkok: Asia Books, pp. 231.
- <http://www.google.com>

## ที่มาภาพบทที่ 2

- ชัยยศ อิชฎีวรพันธุ์. (2550). *รู้สึกและนึกคิด เรขาคณิตของทาดาโอะ อันโด*. กรุงเทพฯ: คอร์ปอเรชั่น โฟรตี้, หน้า 136.



- ชุมศรี ศิวะศรียานนท์. (2541). *สถาปัตยกรรมไทยพื้นฐานสำหรับช่างเทคนิค*. กรุงเทพฯ: ดวงกมลสมัย, หน้า 59.
- โชติ กัลยาณมิตร. (2539). *สถาปัตยกรรมแบบไทยเดิม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, หน้า 59, 60.
- ฤทัย ใจจรรักษ์. (2543). *เรือนไทยเดิม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, หน้า 23, 29, 53, 66, 106, 242.
- ดอน ดอนคา. (2539). "Thai Hi-tech Architecture." *Arch & Idea*. ปีที่ 3 ฉบับที่ 34, หน้า 73, 79.
- ธนาคารอาคารสงเคราะห์. (2556). *60 ปี ธนาคารอาคารสงเคราะห์ มุ่งสร้างรากฐาน มีบ้านมีสุข*. กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด, หน้า 163.
- นิจ หิญาธิระนันท์. (2539). "สถาปัตยกรรมไทย" จาก ปาฐกถา ชุด "สิรินธร" ครั้งที่ 9, อาษา. มิถุนายน, หน้า 117.
- นุกูล ชมภูนิช. (2530). *บ้านไทย เอกลักษณ์ของชาติไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, หน้า 115.
- ณัฐดี ทิพพัล. (2545). *หลักเบื้องต้นในการจัดองค์ประกอบในงานสถาปัตยกรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 169.
- ภัทราวดี ศิริวรรณ. (2550). *สถาปัตยกรรมไทย*. ปทุมธานี: สกายบุ๊กส์, หน้า 85, 112, 113, 122, 124, 125.
- ภริรักษ์ อนุรักษ์เขาวชน. (2550). "Hidden Agenda." *Art4d*. ฉบับที่ 139 กรกฎาคม 2550, หน้า 51.
- ภริรักษ์ อนุรักษ์เขาวชน. (2556). "Yes, we're open." *Art4d*. ฉบับที่ 206 กุมภาพันธ์ 2556, หน้า 78.
- วิมลสิทธิ หรยางกูร. (2554). *จิตวิทยาสภาพแวดล้อม: มूलฐานการสร้างสรรค์และจัดการสภาพแวดล้อมน่าอยู่อาศัย*. กรุงเทพฯ: จี.พี.พี เซ็นเตอร์, หน้า 208.
- วิมลสิทธิ หรยางกูร, กอบกุล อินทรวิจิตร, สันติ ฉันทวิลาสวงศ์ และวีระ อินพันทัง. (2536). *พัฒนาการแนวความคิดและรูปแบบของงานสถาปัตยกรรม: อดีต ปัจจุบัน และอนาคต*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินติ้งกรุ๊ป, หน้า 300, 304.
- สำนักศึกษาปณิ กรมธนารักษ์. (2546). *โรงศึกษาปณิ รังสิต*. กรุงเทพฯ: บริษัท ดาวฤกษ์ จำกัด.

- สมคิด จิระทัศนกุล. (2554). *รู้เรื่อง วัด วิหาร โบสถ์ เจดีย์ พุทธสถาปัตยกรรมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มิวเซียมเพรส, หน้า 39.
- สมาคมสถาปนิกสยามฯ. (2549). *อาษา*. ปีที่ 31 ฉ. 10:49 - 11:49, หน้า 66.
- สมาคมสถาปนิกสยามฯ. (2549). *อาษา*. ปีที่ 31 ฉ. 12:48 - 01:49, หน้า 85.
- สมาคมสถาปนิกสยามฯ. (2530). "บ้านร้านค้าในชนบท." *อาษา* ปีที่ 12 ฉ. 5, หน้า 44.
- สมาคมสถาปนิกสยามฯ. (2540). "สืบเนื่องจากเรือนไทย." *อาษา* ปีที่ 22 ฉ. 9, หน้า 75, 77.
- สุมาลี ประทุมรัตน์. (2542). "พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติชุมพร" *Arch & Idea*. ปีที่ 1 ฉ. 8, หน้า 17, 18, 22.
- สุมาลี ประทุมรัตน์. (2540). "ศูนย์ประชุมเอนกประสงค์กาญจนาภิเษก เอกลักษณ์ ศิลปะอีสานในงานสถาปัตยกรรม." *Arch & Idea*. ปีที่ 5 ฉ. 50, หน้า 17.
- สุมาลี ประทุมรัตน์. (2542). "อาคารแห่งสัญลักษณ์และเอกลักษณ์." *Arch & Idea*. ปีที่ 1(5) ฉ. 5(71), หน้า 12, 30.
- สุเมธ ชุมสาย ณ อยุธยา. (2539). *น้ำ บ่อเกิดแห่งวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: เอ็น เอส พี พรินติ้ง กรุ๊ป, หน้า 18, 19, 127.
- อมรรัตน์ เรืองสกุล. (2537). "เก็บความเป็นไทยใส่ไว้ในตัวเรือน." *Arch & Idea*. ปีที่ 1 ฉ. 8, หน้า 62.
- อรุณ ภูริทัต. (2550). "Untitled." *Art4d*. ฉ. 140 สิงหาคม 2550, หน้า 90.
- Aasen, C. (1998). *Architecture of Siam*. New York: Oxford University Press, pp. 73.
- Chakrabongse, N. (Ed.). (2002). *The Thai House: History and Evolution*. Bangkok: River Books, pp. 23, 25, 26, 38, 43, 44, 52, 59, 60, 119, 237.
- Ching, F. D.K. (1979). *Architecture: Form. Space & Order*. New York: Van Nostrand Reinhold, pp. 205.
- Elam, K. (2011). *Geometry of Design: Studies in Proportion and Composition*. New York: Princeton Architectural Press, pp. 20, 24.
- Frampton, K. (2007). *The Evolution of 20<sup>th</sup> Century Architecture: A Synoptic Account*. Beijing: Springer-Verlag/Wien and China Architecture & Building Press, pp. 34, 39.

- Ghirardo, D. (1996). *Architecture after Modernism*. London: Thames and Hudson, pp. 55.
- Gossel, P. and Leuthauser, G. (1991). *Architecture in the Twentieth Century*. Nuremberg: Taschen, pp. 39, 341.
- Moffett, M., Fazio, M. and Wodehouse, L. (2003). *A World History of Architecture*. London: Lawrence King Publishing, pp. 98, 105, 485.
- Powell, R. (2003). *The New Thai House*. Singapore: Select Pub, pp. 70, 81, 82, 91, 93, 94, 99.
- Sthapitanonda, N. (2010). *Modern Architecture in Thailand 001*. Bangkok: Li-Zenn, pp. 221, 222, 240, 244.
- Sthapitanonda, N. and Mertens, B. (2005). *Architecture of Thailand: A Guide to Traditional and Contemporary Forms*. Bangkok: Asia Books, pp. 24, 25, 29, 30, 33, 39, 81, 83, 172.
- Wangrungrun, C. (1996). *Sumet Jumsai*. Bangkok: Key Publisher, pp. 138-139, 144.
- <http://www.google.com>
- [http://www.scghomesolution.com/home\\_society\\_detail.php?ci=62](http://www.scghomesolution.com/home_society_detail.php?ci=62)





# สันติรักษ์ ประเสริฐสุข

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง  
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต



ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สันติรักษ์ ประเสริฐสุข เคยดำรงตำแหน่งคณบดี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระหว่าง พ.ศ. 2552-2555 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านการออกแบบอุตสาหกรรม จากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากนั้นได้ศึกษาต่อทางด้านสถาปัตยกรรมระดับปริญญาตรีที่ Pratt Institute และปริญญาโทที่ University of California, Los Angeles ประเทศสหรัฐอเมริกา

ปัจจุบันนอกจากมีภาระงานสอนทางด้านการออกแบบสถาปัตยกรรม และวิชาประวัติศาสตร์และทฤษฎีทางสถาปัตยกรรมแล้ว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สันติรักษ์ ประเสริฐสุขมีผลงานวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ เช่น หนังสือ “6 สถาปนิกจากสถาปัตยกรรมภายหลังยุคโมเดิร์น” และตำรา “สุนทรียศาสตร์และทฤษฎีสถาปัตยกรรมตะวันตก: จากคลาสสิกถึงดีคอนสตรัคชั่น” รวมถึงบทความวิชาการอีกจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการออกแบบ

# วิมลสิทธิ์ หรยางกูร

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง  
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต



ผู้ก่อตั้งและอดีตคณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปัจจุบันเป็นประธานคณะกรรมการหลักสูตรสหวิทยาการดุสิตบัณฑิต และประธานคณะกรรมการอำนวยการโครงการหลักสูตรการออกแบบพัฒนาชุมชนเมืองบัณฑิต/มหาบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ) รวมทั้งเป็นกิตติยาจารย์แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้รับรางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. 2540 และได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการสภาสถาปนิก 3 สมัย

ศาสตราจารย์ ดร. วิมลสิทธิ์ หรยางกูร ได้รับทุนฟูลไบรท์ และทุนมูลนิธิฟอร์ดเพื่อการศึกษาต่อระดับปริญญาโท และปริญญาเอกที่ Massachusetts Institute of Technology และ Princeton University ตามลำดับ ภายหลังการสำเร็จการศึกษาศาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยม) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2507 มีความสนใจทางวิชาการหลากหลายด้าน ได้เขียนบทความทางวิชาการว่าร้อยบทความ ตำรา และงานวิจัย ซึ่งส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ และการสร้างสรรค์ชุมชนเมืองน่าอยู่อาศัยที่ได้มีการเผยแพร่สู่เวทีสากล

- 7.2 โครงสร้าง เช่น การใช้โครงสร้างเหล็ก แต่แสดงออกคล้ายคลึงกับโครงสร้างไม้
- 7.3 การก่อสร้าง เช่น การหุ้มเสาคอนกรีตเสริมเหล็กสีเหลี่ยมด้วยไม้รอบเสาให้ดูเป็นเสาไม้กลม
8. การสร้างสภาวะสบายทางอุณหภูมิ (Thermal Comfort Zone)
  - 8.1 ด้วยการปิดกั้นสภาวะภายนอกออกจากสภาวะภายใน เป็นรูปแบบที่มักเรียกกันว่า “แบบตู้เย็น” มีความเหมาะสมอย่างไรในสภาพการณ์ปัจจุบันและจะนำไปสู่การสร้างสรรคเอกลักษณ์ไทยสมัยใหม่ได้หรือไม่
  - 8.2 ด้วยการออกแบบอาคารให้มีลักษณะโปร่ง/พรุน เพื่อให้มีการระบายความร้อน เพื่อลดความเป็น “กระตักน้ำร้อน” ซึ่งจะช่วยลดการใช้พลังงานในระบบปรับอากาศที่ใช้กับพื้นที่ใช้งานหลัก ในลักษณะเช่นนี้เป็นการส่งเสริมการสร้างสรรคเอกลักษณ์ไทยหรือไม่
9. การสร้างสภาวะสบายทางสายตา โดยการจัดให้มีลำดับจากความสว่างสู่ความสลัวและความมืด เช่นที่ปรากฏในเรือนไทย จากความสว่างในพื้นที่ชาน สู่ความสลัวในพื้นที่ระเบียง และความมืดในพื้นที่ภายในตัวเรือน จัดเป็น**ภูมิปัญญาที่ควรจะได้มีการสืบสานต่อ** เพื่อแสดงเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่หรือไม่ อย่างไร
10. ในลักษณะความสัมพันธ์กับธรรมชาติ เพื่อแสดงออกเอกลักษณ์ไทย
  - 10.1 ควรเป็นไปในลักษณะ**เอาชนะธรรมชาติ** หรือ**อยู่ร่วมกับธรรมชาติ**
  - 10.2 หากเป็นการ**เอาชนะธรรมชาติ** ควรมีรูปแบบการจัดอย่างไร
    - ก. ธรรมชาติที่เป็นต้นไม้
    - ข. ธรรมชาติที่เป็นน้ำ
  - 10.3 หากเป็นการ**อยู่ร่วมกับธรรมชาติ** ควรมีรูปแบบการจัดอย่างไร
    - ก. ธรรมชาติที่เป็นต้นไม้
    - ข. ธรรมชาติที่เป็นน้ำ
11. กระแสโลกาภิวัตน์พร้อมกับการพัฒนาสู่ความทันสมัย ตามความเห็นของท่านคิดว่าทำให้เกิด
  - 11.1 การเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์**มากขึ้นตามลำดับ** อย่างไร
  - 11.2 ความตื่นตัวในกระแสท้องถิ่นภิวัตน์ ทำให้เกิดการผสมผสานแนวคิดโลกาภิวัตน์กับท้องถิ่นภิวัตน์ ได้หรือไม่อย่างไร
12. ด้วยอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีมากขึ้น ๆ อาจมีผลกระทบต่อการสลายตัวของคติความเชื่อและประเพณีต่างๆ ท่านคิดว่าในอนาคตรากทางวัฒนธรรมจะเลือกร้างไปจนไม่เป็นเงื่อนไขที่ทำให้ต้องสร้างสรรคเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยอีกต่อไป หรือว่ารากทางวัฒนธรรมจะคงอยู่กับคนไทย
13. สังคมไทยยังคงมีเรื่องของ “ที่ต่ำที่สูง” ควบคู่กับความเป็นไทย ถ้าเช่นนั้นความสัมพันธ์ระหว่างฐานानุรูปกับฐานานุศักดิ์ ยังเป็นเงื่อนไขที่ต้องนำมาพิจารณาในการสร้างสรรคงานสถาปัตยกรรม โดยมีข้อยกเว้น

หรือไม่ ในกรณีที่ต้องแสดงเอกลักษณ์ไทยในงานสถาปัตยกรรมสำหรับอาคารประเภทที่มีความสำคัญระดับชาติในสังคมปัจจุบัน แต่เป็นประเภทที่ไม่มีในอดีต จึงจำเป็นต้องนำลักษณะ “ของสูง” จากสถาปัตยกรรมประเพณีวัดและวังมาใช้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่เพื่อการสื่อสาร “สิ่งที่คุ้นเคย”

14. แม้ว่าสังคมมีการพัฒนาสู่ความทันสมัยมากยิ่งขึ้น แต่การคงลักษณะพื้นถิ่น/ท้องถิ่นร่วมสมัยยังคงเป็น **เงื่อนไข** เพื่อการอนุรักษ์ภูมิวัฒนธรรม ในกรณีเช่นนี้ อาจจำเป็นต้องละทิ้ง ตีรณะ หรือสัจจะในงานออกแบบสถาปัตยกรรม ท่านเห็นด้วยหรือไม่
15. หากทิศทางของสถาปัตยกรรมเขียว และการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีความสอดคล้องกับลักษณะที่เกิดจากภูมิปัญญาไทย (การพึ่งพา การอยู่ร่วมกันและการใช้ศักยภาพของธรรมชาติ) การออกแบบสถาปัตยกรรมตามเกณฑ์/มาตรฐานสากลเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมเขียว และการพัฒนาอย่างยั่งยืนย่อมนำไปสู่การส่งเสริมเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ และจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องกำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานเฉพาะ หรือแนวทางอื่นใด เพื่อให้ได้สถาปัตยกรรมเขียวลักษณะไทย



## วีระ อินพันทั้ง



อดีตอาจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปัจจุบันเป็นอาจารย์พิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลงานทางวิชาการ และผลงานสถาปัตยกรรม ได้รับรางวัลงานสถาปัตยกรรมดีเด่น พ.ศ. 2530 จากสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2538 จากสภาวิจัยแห่งชาติ เป็นหนึ่งในสถาปนิกที่ได้รับการตีพิมพ์แนวความคิดและผลงานในหนังสือ 581 Architects in the World

ศาสตราจารย์ ดร. วีระ อินพันทั้ง สำเร็จการศึกษาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยม) จากมหาวิทยาลัยศิลปากร สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง) จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีผลงานการออกแบบสถาปัตยกรรมตีพิมพ์ในวารสารและหนังสือทั้งในประเทศและต่างประเทศหลายฉบับ มีผลงานทางวิชาการทั้งบทความ หนังสือ และงานวิจัยหลายรายการ ซึ่งส่วนใหญ่มีสาระเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น สถาปัตยกรรมไทย รวมทั้งสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่